

2

KONKURS NA POPULARNOŚĆ

CEL: uświadomienie sobie kosztów popularności w internecie, poszukiwanie rozwiązań

TREŚĆ: sława i popularność, uzależnienie od 'lajków' i koszty emocjonalne, relacje w internecie

METODY: studium przypadku, dyskusja moderowana

1. Konkurs na popularność

Treść: sława i popularność, uzależnienie od 'lajków' i koszty emocjonalne, relacje w internecie

Metody: studium przypadku, dyskusja moderowana

- I. Nauczyciel wprowadza temat zadając uczniom pytania:
- Jak można stać się sławnym w internecie? (np. zamieszczając kontrowersyjne filmiki na YouTube lub swoje zdjęcia, ewentualnie pisząc bloga)
 - Co to są 'lajki' i jak się je zdobywa? ('lajki' od ang. like – to polubienia wpisu, zdjęcia lub filmu na portalu, np. na Facebooku, na YouTube, dostaje się je od znajomych lub zalogowanych użytkowników)
 - Dlaczego użytkownikom tak zależy na 'lajkach'?
- II. Nauczyciel czyta uczniom prawdziwą historię dziewczynki, która miała konto na Ask.fm.

“Trzy kopniaki z kolana prosto w twarz, garść wyrwanych włosów, starty łokieć i podarty T-shirt. Tak dla 14-letniej Julii z Warszawy (ponad 200 tys. lajków) zakończyła się baśń o wielkiej sławie. To królowa portalu Ask.fm, broniąc swojego tronu, postanowiła dać jej nauczkę. Lady Flack (blisko 1,5 mln lajków), 16-latką, choć plotka głosi, że ma tylko 14 lat, wraz z kilkunastoosobową grupą swoich wiernych poddanych podstępem wywabiła uzurpatorkę Julię z mieszkania, a potem pobiła. Napastnicy uciekli, gdy dziewczyna cudem się wyrwała i dzwoniąc na policję, wykrzyczała adres jednego z ursynowskich podwórek. Jak to rzadko w baśniach, a częściej w życiu bywa, zakończenie nie zawsze jest szczęśliwe. Julia porzuciła mrzonki o sławie, po swoich doświadczeniach na Asku jest mądrzejsza. Wie już, że wirtualni przyjaciele potrafią nagle się zmienić w absolutnie realnych wrogów. Portal Ask.fm (od ang. pytać) to w Polsce nowość. Założony w 2010 r. na Litwie serwis społecznościowy działa na zasadzie pytań i odpowiedzi. Codziennie korzysta z niego 13,2 mln użytkowników. Jednak zanim zrodzi się agresja, na ogół jest fascynacja. To przecież sama Lady Flack pół roku temu uczyniła Julię sławną. Na portalu załajkowała filmik, na którym dziewczynka z warszawskiego Ursynowa tańczy breakdance. A wiadomo – gdy królowa lubi, to tłuszcza wielbi. W ciągu jednej doby z kopcieszka nastolatka stała się prawdziwą księżniczką portalu. – Pewnego dnia weszłam jak co rano na Aska i własnym oczom nie wierzyłam. Dostałam kilka tysięcy pytań, choć jeszcze wczoraj dostawałam tylko dwa dziennie. Ludzie pisali, że jestem cudowna. Śliczna, mądra i z talentem. Prosilili o kolejne zdjęcia. I choć przecież nie byłam żadną gwiazdą filmową, właśnie tak się czułam – kwituje dziewczyna. – Żyjemy w kulturze celebryckiej. Telewizja pokazuje, że można zrobić sławnym kogoś, kto na to nie zasługuje (...)” Fakt, Nr 36/2013

Po przeczytaniu tej historii nauczyciel zadaje pytania i moderuje dyskusję.

- Co się wydarzyło Julii?
 - Jak się czuła od początku do końca “przygody” z portalem Ask.fm?
 - Julia nie korzysta już z Ask.fm. Od miesiąca odpoczywa na Mazurach i twierdzi, że nie chce być już sławną. Jak sądzicie, jak mogą się kończyć takie historie?
- III. Uczniowie w grupkach podają własne przykłady historii, gdy ktoś stał się ofiarą chęci bycia popularnym w internecie. Opowiadając historie na forum muszą pamiętać, że nie wolno podawać prawdziwych danych osobowych bohaterów, jeśli chodzi o autentyczne historie. Klasa dyskutuje, czy warto starać się być popularnym w sieci, jeżeli koszty są tak wysokie. Co nam dają podobną satysfakcję ‘w realu’? (aprobata rodziców, nauczycieli, przyjaciół, bycie dumnym z wykonania czegoś, zabawa, hobby, podróże, itd.) *

* Nauczyciel, podsumowując, wypisuje przykłady zachowania w internecie które można nazwać cyberprzemocą, które należy zgłaszać dorosłym i które może być karane:

- wyśmiewanie i obrażanie innych w sieci
- agresywny, wulgarny język

- nękanie (czyli wysyłanie wielu wiadomości, których celem jest upokorzenie i dezorganizacja życia tej osoby)
- szantażowanie, straszenie
- publikowanie ośmieszających lub kompromitujących informacji na temat tej osoby
- publikowanie zdjęć lub filmów z daną osobą bez jej zgody
- przerabianie zdjęć lub filmów z daną osobą, zwłaszcza na treści upokarzające lub erotyczne
- podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli
- udostępnianie publicznie informacji prywatnych na temat tej osoby.

Dlaczego relacje w internecie nie są takie, jak 'w realu'? Nauczyciel może przedyskutować poniższe zjawiska podając przykłady z życia, zrozumiałe dla uczniów.

- myślenie grupowe, to jest skłonność do ulegania wpływom i modom, tendencja do polaryzacji poglądów;
- anonimowość w sieci prowadząca do 'odhamowania', czyli pozwalania sobie na aspołeczne, agresywne zachowanie; nie musimy sami inicjować takiego zachowania, wystarczy że przyłączamy się do wyśmiewających dając 'lajki' lub udostępniając coś na swoim profilu;
- brak kontaktu twarzą w twarz z drugim człowiekiem, gdy zachodzi komunikacja niewerbalna, istnieje kontakt wzrokowy, działają neurony lustrzane i dopasowujemy się do nastroju oraz temperamentu rozmówcy, blokowane są zachowania mogące wyrządzić komuś przykrość;
- indywidualistyczno-anarchistyczna kultura internetu, daleka od przestrzegania norm społecznych, tendencja do ekstremalnej spontaniczności (np. komentuję bez czytania lub przemyślenia);
- szereg cech charakterystycznych dla okresu dojrzewania wydaje się sprzyjać łatwości ujawniania wrogich zachowań w sieci; są to m.in.: ograniczona zdolność do przyjmowania perspektywy innej osoby, mała empatia, nie w pełni ukształtowana zdolność i gotowość do podejmowania refleksji nad sobą i własnym zachowaniem, relatywizm moralny, skłonność do testowania granic moralnych;
- brak realnej obecności dorosłych w sieci (na portalach i komunikatorach, z których korzysta młodzież) koniecznej do egzekwowania zachowań zgodnych z powszechnie przyjętymi normami społecznymi;

(za: "Jak reagować na cyberprzemoc? Poradnik dla szkół", CMPPP, Fundacja Dzieci Niczyje)

Autorki: Dorota Kondrat i Agnieszka Taper

Publikacja stworzona przez Fundację Instytut Edukacji Kreatywnej – INEK w 2015 r.

Projekt "Z kamerą u dzieci buszujących w sieci" realizowany jest w ramach programu dotacji Bezpiecznie Tu i Tam Fundacji Orange.

Licencja: Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska